

Fusjonerte institusjoner i støpeskjeen:

Endringer i faglige profiler og det regionale studietilbudet

Terje Næss, Nicoline Frølich og Mari Elken

I dette notatet belyses utviklingen i studieprogramprofilen ved de fusjonerte institusjonene. Institusjonene har fått en tydeligere fagprofil målt som andel studieprogram innen ulike fagområder og også styrket mastergradsprofil, men dette skyldes i stor grad den pågående overgangen fra fireårig til femårig lærerutdanning. Det har også vært en økning i antall studenter per studieprogram. Institusjonene har større regional spredning av studietilbudene, men studentene søker i større grad til noen av studiestedene enn andre. Data er hentet fra DBH.

Det er vel fem år siden Strukturmeldingen (Meld. St. 18 (2014 –2015)) ble vedtatt. Målet var å skape institusjoner med sterkere fagmiljøer og en tydelig faglig og strategisk profil, og samtidig videreutvikle institusjonenes regionale rolle. Reformen førte til en lang rekke fusjoner mellom læresteder i sektoren. Per i dag er 26 statlige utdanningsinstitusjoner redusert til 14.

For mange av de fusjonerte institusjonene har et viktig mål med fusjoneringen vært å få universitetsstatus, og derfor er det også viktig å styrke fagmiljøet og den faglige profilen. Samtidig kan dette stå i et visst motsetningsforhold til målet om å styrke den regionale rollen. Internasjonalt har et viktig mål med fusjonering også vært større bredde i fagtilbudet (se for eksempel Lang 2003); det er derfor ikke entydig gitt at fusjonering vil føre til større fagmiljøer og en tydeligere faglig profil.

Formålet med dette notatet er å belyse hvor langt man har kommet i prosessen med å nå disse målene, ved bruk av kvantitative indikatorer basert på data fra DBH. NIFU har allerede gjennomført flere studier som belyser dette (Vabø mfl 2016, Borlaug mfl 2018, Skjelbred mfl 2019, Elken mfl 2020, Røsdal & Næss 2020). Studiene finner gjennomgående positive utviklingstrekk mht prosesser som styrker fagmiljøene og den faglige profilen ved de fusjonerte institusjonene, men

også at det kan være utfordringer knyttet til faglig og administrativ integrering. Borlaug mfl (2018) fant at fagmiljøene ved NTNU hadde blitt større og mer robuste etter fusjonen; studieprogram ble samordnet på tvers av de tidligere institusjonene. Elken mfl (2020) fant at fusjonsprosessen ved HVL hadde skapt noen synergier i fagmiljøene og at over halvparten av det vitenskapelige personalet hadde fått større fagmiljø. Høst mfl (2019) fant at det ved Nord Universitet var en viss konsolidering og rasjonalisering av studieprogram etter fusjonen. Røsdal & Næss (2020) fant økt søkning til fusjonerte institusjoner; studentmiljø er også en viktig del av fagmiljøet.

Metodisk tilnærming

De kvantitative indikatorene basert på data fra DBH belyser endringer i antall studenter per studieprogram, faglig og regional profil og mastergradsprofil. Vi har også kartlagt antall nye studieprogram, og om de er helt nye studier eller en videreføring av eksisterende studier, og nedlagte studieprogram. Strukturmeldingen vektlegger også et ønske om at mangfoldet i utdanningssystemet opprettholdes og at institusjonene utvikler en faglig profil tilpasset deres rolle i utdannings- og forskningssystemet. Et siste overordnet as-

pekt vi ser på er derfor utviklingen i faglig profil ved de fusjonerte lærestedene samlet sett.

Fusjonerte institusjoner høsten 2019 sammenlignes med institusjonene som fusjonerte sett under ett høsten året før de fusjonerte, altså slik de fusjonerte institusjonene var helt i starten før integrasjonsprosessen hadde kommet i gang. Videre sammenligner vi med utviklingen for øvrige statlige høgskoler og universiteter¹ for perioden 2016–2019. Vi ser på fire indikatorer; fagprofil, antall studenter per studieprogram, mastergradsprofil og regional profil.

Endringer i denne perioden og forholdet mellom institusjonene skyldes ikke nødvendigvis fusjonene, det har også skjedd andre endringer som kan ha betydning. Blant annet har innføringen av femårig lærerutdanning i 2017 stor betydning for tilbudet av mastergradsutdanninger.

Analysene er basert på DBHs studentstatistikk som bare omfatter studieprogram hvor det er registrert studenter, dvs studenter som betaler semesteravgift. Årsaken til at vi ikke benytter studieprogram-statistikken er dels at vi også ønsker å se på studenttall og det er hensiktsmessig å bare bruke ett datamateriale, dels at kortvarige studieprogram hvor studentene ikke betaler semesteravgift er av mindre interesse, og dels at vi har erfaring for at opplysningene i studieprogramstatistikken ikke alltid er oppdatert. Vi har allikevel koblet på data fra studieprogramstatistikken i noen analyser.

Fagprofil

Tidligere studier av utdanningsinstitusjoners faglige profil i andre land, betegnet som «horizontal differentiation» eller «specialization», har benyttet en rekke forskjellige indekser eller mål (se Widiputra, De Witte, Groot og Maassen van den Brink 2017, Rossi 2009). Forskjellene mellom indeksene går substansielt sett gjerne på om en bare skal legge vekt på grad av faglig konsentrasjon eller spesialisering, eller også legge vekt på forskjeller i forhold til andre institusjoner.

Vi har her sett på to indekser for å kontrollere at resultatene er robuste mht valg av metode; Herfindahls index, som gir et mål på grad av faglig spesialisering eller konsentrasjon, og en indeks vi har kalt fagprofilindeksen og som er hentet fra Rossi (2009) (differentiation index) og som også tar hensyn til forskjeller fra andre institusjoner. Vi har beregnet begge både for antall studenter og antall studieprogram. Formelen for Herfindahl index for institusjon j er $Hj = \sum_i (x_{ij}/X_j)^2$, hvor x_{ij} er henholdsvis antall studenter og antall

studieprogram innen fagområde i for institusjon j , og X_j er totalt antall studenter eller antall studieprogram for institusjon j . Formelen for fagprofil-index er $FI_j = \sum_i (x_{ij}/X_j - x_i/X)^2$ hvor x_i er det totale antall for fagområde i for alle institusjoner og X er det totale antall for alle institusjoner for alle fagområder.

Rossi (2009) har tidligere brukte den inverse av Herfindahls index, «the diversification index», til å måle utviklingen over tid i forskjeller mellom typer av universiteter i grad av faglig spesialisering i Italia. Andre som har brukt kvantitative mål på differensiering er Lepori, Seeber & Huisman (2014).

Mastergradprofil

Som mål på mastergradsprofil har vi sett på antall mastergradsstudier i forhold til antall bachelorgradsstudier + integrerte mastergradsutdanninger. Det er et mål som har en substansiell fortolkning, det gir et substansielt mål på muligheten for å ta mastergrad innenfor samme fag som bachelorgraden. Hvis det for eksempel er 10 bachelorgrader og det er mulig å ta en mastergrad for alle utdanningene blir forholdstallet $1 = 100\%$. Vi har også beregnet mastergradsprofilen på basis av antall studenter ved å bruke samme definisjon, men tolkningen blir i dette tilfelle ikke akkurat den samme.

GDPR

Tallene som hentes fra DBH er anonymiserte og følger bestemmelsene i GDPR, det innebærer at det for alle kategorier vi henter fra DBH kan være et tilfeldig avvik på inntil fem personer i studenttallene. Vår metodiske tilnærming innebærer at vi aggregerer over mange studieprogram, og det tilfeldige avviket kan derfor være større, og tallene vil ikke samsvare helt med de korrekte tallene på institusjonsnivå som er lagt ut på DBH.

Økning i antall studenter per studieprogram

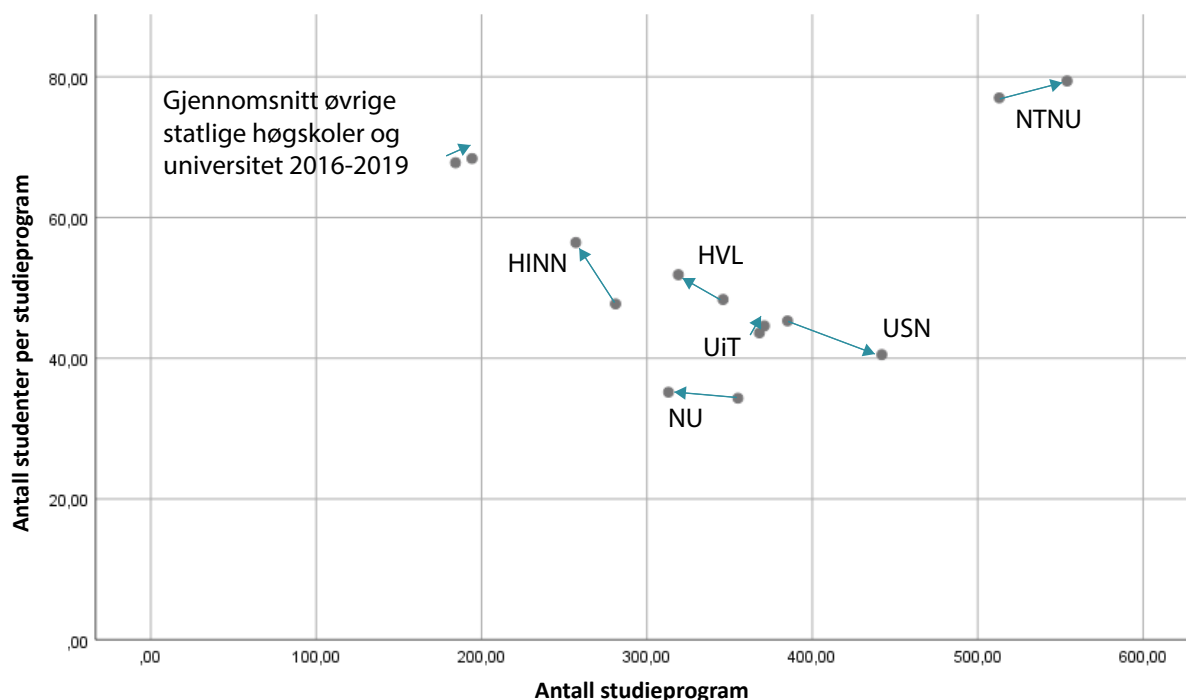
Figur 1 viser utviklingen i antall studieprogram og gjennomsnittlig antall studenter per studieprogram. Fusjonering kan påvirke dette på mange forskjellige motstridene måter, og det er ikke gitt at vi må forvente en økning eller reduksjon. Fusjonering kan gi grunnlag for sammenslåing av studieprogram og rasjonalisering, men kan også gjøre det mulig å skape nye studier og også øke kapasiteten innenfor det enkelte studieprogram, for eksempel ved å utvikle nettstudier. Fusjonerte institusjoner kan også ha blitt mer attraktive noe et tidligere innsiktnotat tyder på (Røsdal & Næss 2020).

1. Med unntak av Samisk Høgskole.

Figuren viser relativt store endringer ved de fusjonerte institusjonene, sammenlignet med gjennomsnittet for statlige høgskoler og universiteter som ikke har fusjonert, med unntak for Universitetet i Tromsø Norges Arktiske Universitet (UiT). Imidlertid spriker retningen på endringene. Ved tre av institusjonene har det vært en ikke ubetydelig reduksjon i antall studieprogram; det gjelder Høgskolen i Innlandet (HiNN), Høgskulen på Vestlandet (HVL) og Nord Universitet (NU). Også Høst mfl (2019) finner en rasjonalisering av studieprogram ved NU. For USN og NTNU finner vi derimot en betydelig økning i antall studieprogram. Det er altså en tendens til at de små konsoliderer, mens de

store diversifiserer. Ved statlige høgskoler og universitet som ikke har fusjonert har det til sammenligning i gjennomsnitt vært liten økning i antall studieprogram.

Med unntak for USN har det vært en økning i antall studenter per studieprogram for alle de fusjonerte institusjonene. Det har det også i gjennomsnitt vært for statlige høgskoler og universitet som ikke har fusjonert, men økningen har relativt sett vært større for alle de fusjonerte institusjonene (med unntak for USN). Særlig stor økning har det vært for HiNN. Med unntak for NTNU er det allikevel et stykke igjen før de fusjonerte institusjonene er oppe på samme nivå som statlige høgskoler og universitet som ikke fusjonert.

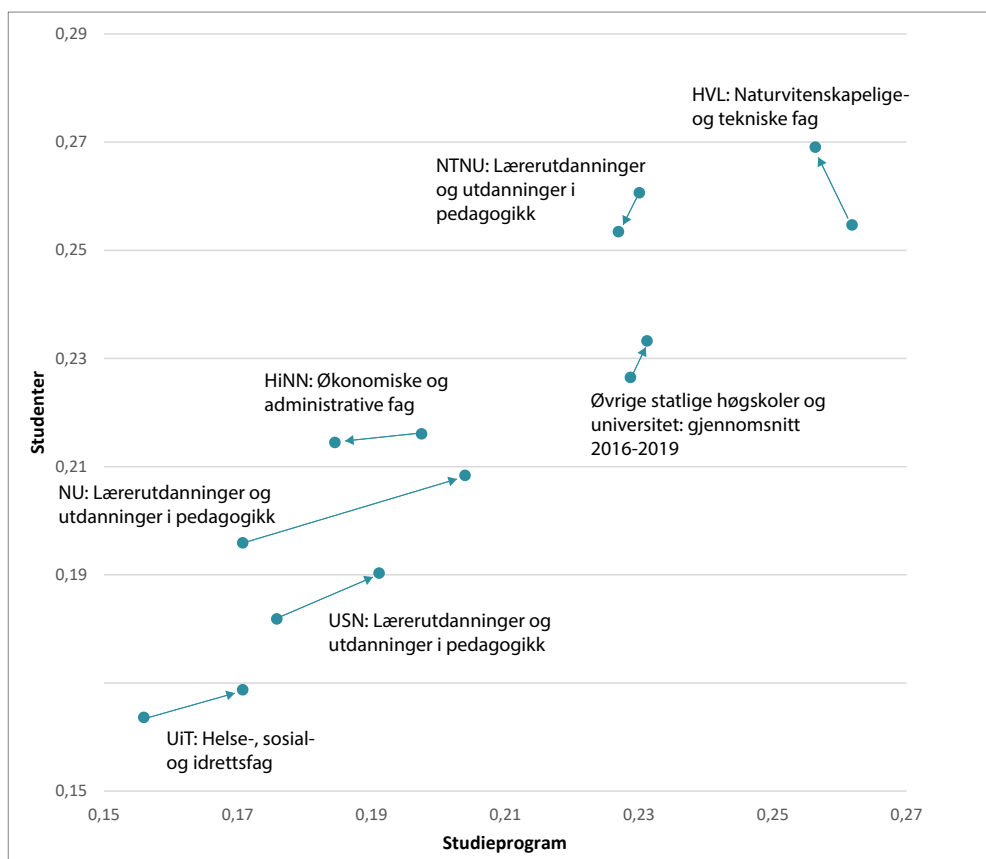
Figur 1 Antall studieprogram og gjennomsnittlig antall studenter per studieprogram før fusjonen og høsten 2019. Kilde: DBH.

Tydeligere fagprofil for de fleste fusjonerte institusjoner

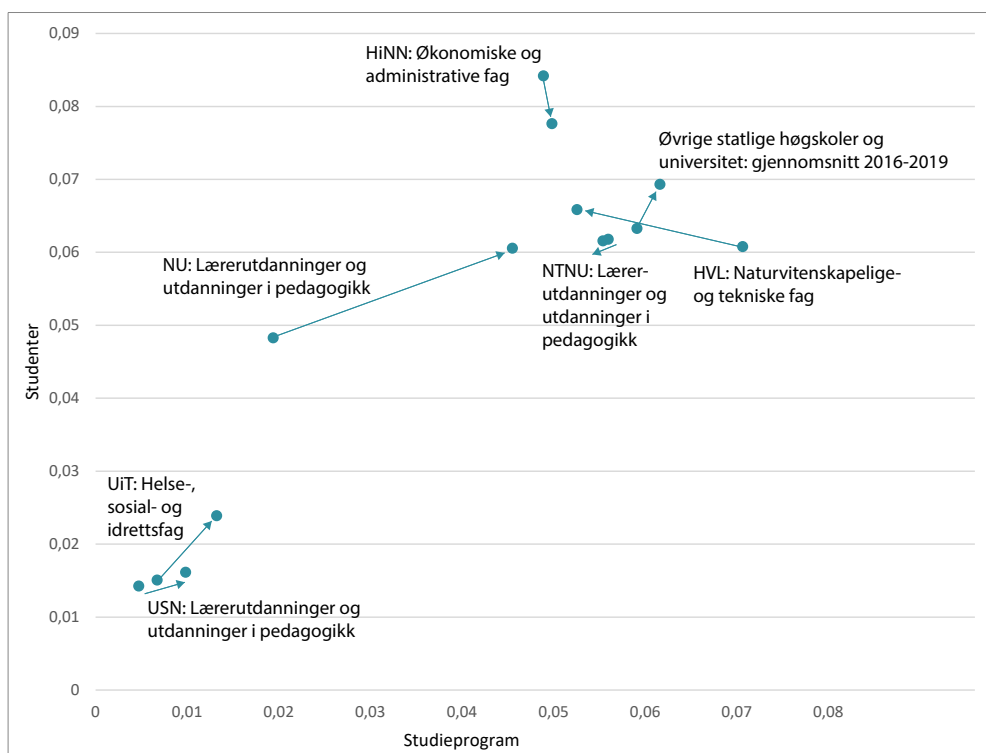
Figur 2 viser utviklingen i fagprofilen målt ved Herfindahls index, både ut fra antall studenter (vertikal akse) og antall studieprogram (horisontal akse). Jo høyere skår, jo tydeligere fagprofil. Teksten i boksene viser hvilket fagområde som har blitt mest styrket regnet i andel av alle studieprogram (fremgår også av tabell V1 og V2 i vedlegget). Figuren viser at fagprofilen har styrket seg for NU, UiT og USN, regnet både i antall studenter og antall studieprogram. For HVL har det vært en styrking i antall studenter, men ikke i antall studieprogram. For NTNU og HiNN har fagprofilen svekket

seg regnet både i antall studenter og i antall studieprogram. Det har i samme periode vært liten økning for institusjoner som ikke har fusjonert, regnet både i antall studenter og antall studieprogram.

Figur 3 viser utviklingen i fagprofilen målt ved fagprofil-indeksen. Med unntak for HiNN finner vi samme retning på utviklingen som i figur 2. For HiNN finner vi at fagprofilen regnet i antall studieprogram har styrket seg litt, mens vi for Herfindahl-indeksen fant at den hadde svekket seg. Også her finner vi særlig stor endring for NU.

Figur 2 Herfindahl-indeks beregnet på basis av antall studenter og antall studieprogram.

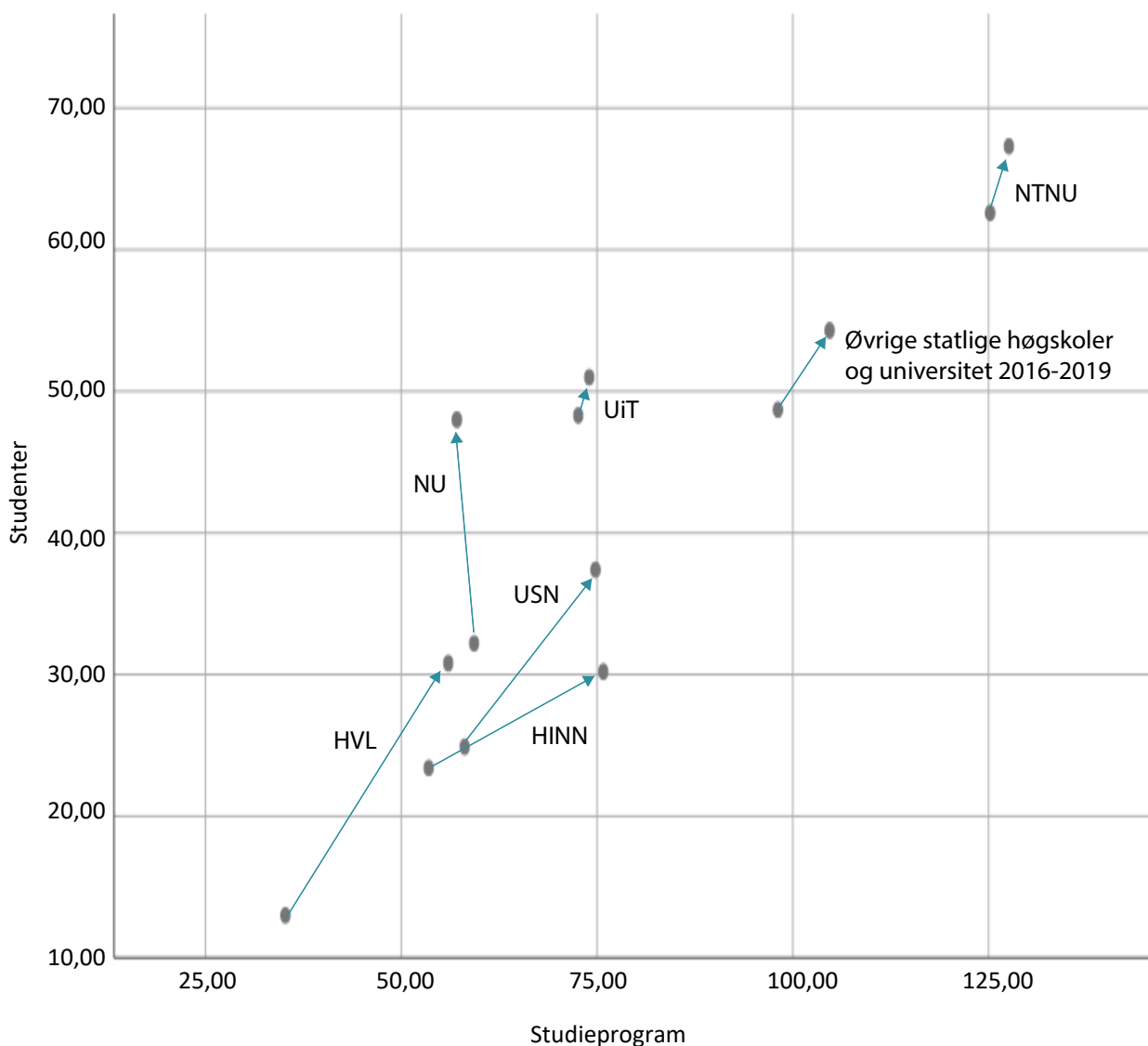

Figur 3 Fagprofil-indeks beregnet på basis av antall studenter og antall studieprogram.

Mastergradsprofil

I Strukturmeldingen var det en forventning om at «... enkelte høyskoler ville ha en større og samlet kompetanse som gir grunnlag for å søke om akkreditering som universitet...». USN fikk universitetsstatus i 2018, HiNN har søkt om universitetsakkreditering og også HVL har en overordnet ambisjon om å bli universitet. Dette innebærer at alle de fusjonerte institusjonene har eller har hatt en ambisjon om å bli universitet. Et annet forhold som også øker antall mastergradstilbud er innføringen av femårig lærerutdanning i 2017.

Figur 4 viser at det har vært en betydelig styrking av mastergradsprofilen for de fusjonerte institusjonene som i utgangspunktet var høyskoler, målt både i antall studieprogram og i antall studenter (et unntak er NU hvor det har vært en liten nedgang regnet i studieprogram). Særlig stor økning ser vi for HVL, som hadde svakest mastergradsprofil i utgangspunktet. Også for de fusjonerte institusjonene som hadde universitetsstatus i utgangspunktet og før øvrige statlige høyskoler og universitet har mastergradsprofilen blitt styrket, men i langt mindre grad.

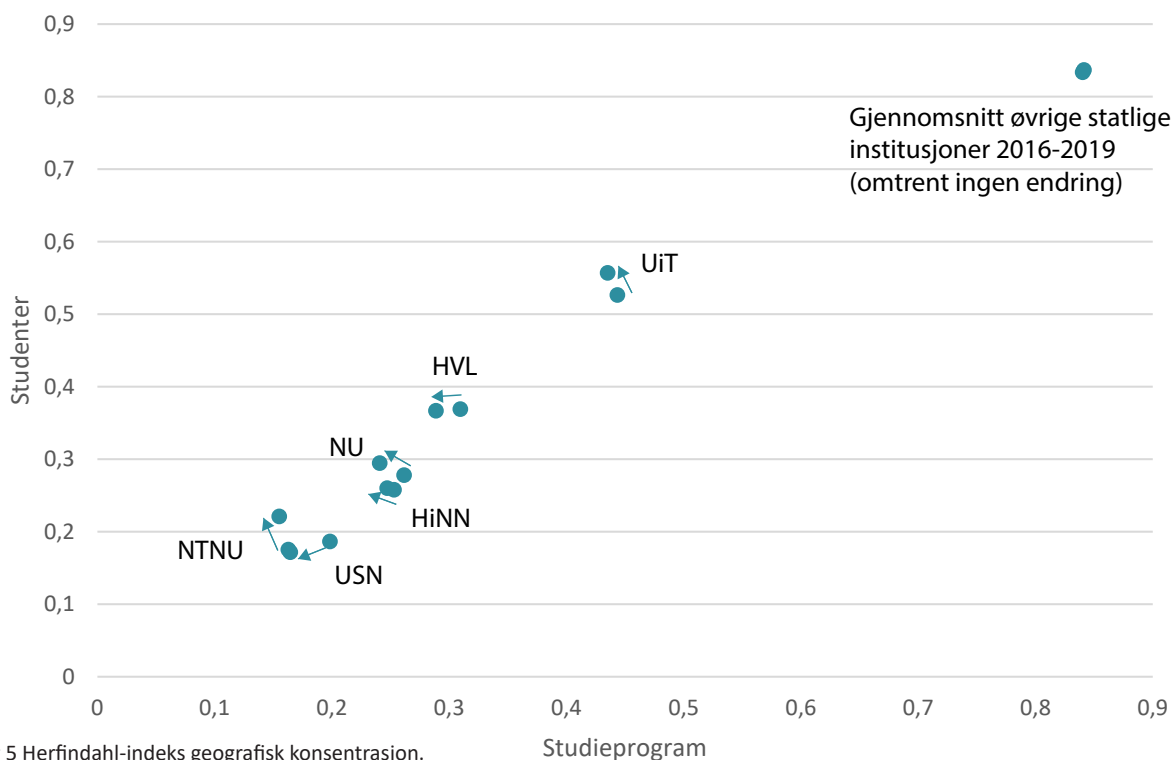

Figur 4 Mastergradsprofil beregnet på basis av antall studieprogram og antall studenter.

Geografisk samling eller spredning?

Figur 5 viser Herfindahls indeks brukt mht konsentrasjonen av institusjonens studieprogram (horisontal akse) og studenter (vertikal akse) på studiesteder. Mht studieprogram viser figuren større spredning (mindre konsentrasjon) for alle de fusjonerte institusjonene. Mht studenter har det derimot blitt større konsentrasjon for fire av institusjonene.

Gjennomgang av dataene tyder på at de største campusene i fusjonene har fått noe færre studieprogram til fordel for de mindre studiestedene. Det kan være at mange studenter ønsker å studere ved et litt større studiested og at dette har vært til fordel for den fusjonerte institusjonens største campus.

Figur 5 Herfindahl-indeks geografisk konsentrasjon.

Nye studieprogram

Tabell 1 viser antall nye og nedlagte studieprogram etter fusjonen, og om det er reelt nye eller nedlagte, eller videreførte. Tallene viser at det har vært en rela-

tivt stor endring i studieprogramporteføljen etter fusjonen, betydelig større enn for institusjoner som ikke har fusjonert.

Tabell 1 Antall nye og nedlagte studieprogram etter fusjon og frem til høsten 2019.

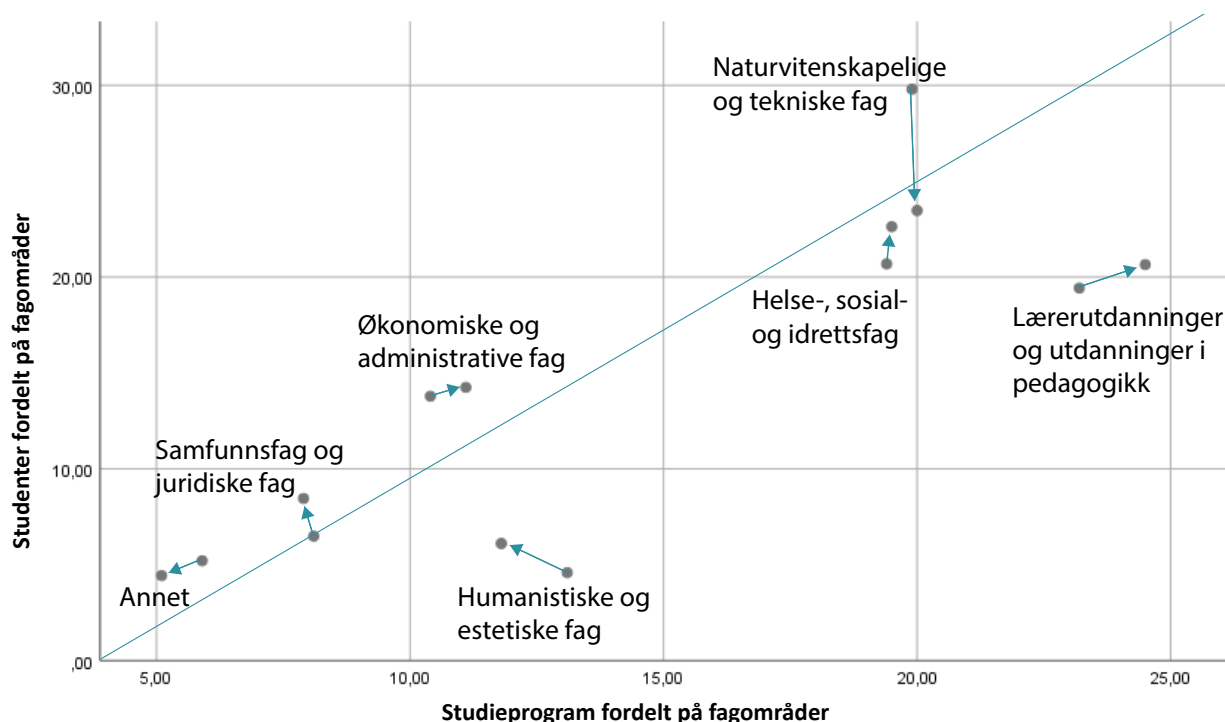
Nye studieprogram				
	Totalt	Reelt nye studieprogram	Nytt studieprogram som er en videreføring av et eksisterende studieprogram	Nedlagte
NU	146	67	79	188
UiT	126	60	66	123
HVL	106	52	54	133
HINN	65	42	23	89
USN	197	65	132	140
NTNU	152	52	100	131
Gjennomsnitt øvrige statlige høgskoler og universitet 2016–2019	65	45	20	75

Utviklingen i institusjonenes fagtilbud

Et av målene med fusjonene har vært å bidra til en klarere arbeidsdeling mellom institusjonene. For å belyse det, har vi i figur 6 sett på fordelingen på fagområder for alle fusjonerte institusjoner, for studieprogram målt ved den horisontale aksene og for studenter for den vertikale aksene.

Figuren viser at det har skjedd noen markante endringer. Som vi har sett foran, har tre av de fusjonerte institusjonene hatt lærerutdanning og pedagogikk som

et stort fagområde målt som andel av studieprogram ved institusjonen, og vi ser en markant økning i andel studieprogram innen dette fagområdet. Veksten har særlig kommet på bekostning av humanistiske og estetiske fag, som før fusjonen var det fagområdet som hadde færrest studenter per studieprogram, og hvor det har vært en betydelig nedgang i andelen av studieprogrammene.

Figur 6 Antall studenter og studieprogram fordelt på fagområder, alle statlige høyskoler og institusjoner.

Oppsummerende drøfting

De fusjonerte institusjonene har ifølge indikatorene hatt en bedre utvikling mht fagprofil, mastergradsprofil og antall studenter per studieprogram, enn for øvrige statlige høyskoler og universiteter. Forbedringen i fagprofil og mastergradsprofil har imidlertid i betydelig grad sammenheng med innføringen av femårig lærerutdanning i samme periode. Mht regional profil gir indikatoren for studieprogram og indikatoren for studenter motstridende resultater.

Økt antall studenter per studieprogram

En av fordelene med fusjonering er at det gir anledning til samkjøring av studieprogram, og med unntak for USN har det *relativt* sett vært en større økning i antall studenter per studieprogram enn for institusjoner som ikke har fusjonert. Med unntak for NTNU er det allikevel et stykke igjen før de fusjonerte institusjonene er oppe på samme nivå som statlige høyskoler og universitet som ikke fusjonert.

Tydligere fagprofil

Fagprofil er målt ved to forskjellige indekser som gir litt forskjellig resultat. For de fleste fusjonerte institusjonene finner vi en betydelig tendens til en tydeligere fagprofil målt ved begge indeksene. Et betydelig metodisk problem er imidlertid at innføringen av femårig lærerutdanning i samme periode har ført til en dobbelttelling av lærerutdannings-studieprogram, ved at både de gamle og de nye studieprogrammene regnes med. Tre av de fusjonerte institusjonene hadde ifølge tallene størst økning i andelen studieprogram for fagområdet lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk (se tabell V1).

Styrket mastergradsprofil

Både fusjonerte institusjoner og øvrige statlige høyskoler og universiteter har styrket mastergradsprofilen i den perioden vi har sett på, men endringen var

langt større for tre av de fusjonerte institusjonene, HVL, USN, og HiNN enn gjennomsnittet for øvrige statlige høyskoler og universitet. For NU har det vært en stor økning regnet i antall studenter, men ikke i antall studieprogram. Innføringen av femårig lærerutdanning i 2017 er klart en viktig årsak til økningen i mastergradsprofilen

Uklart om den regionale rollen har blitt styrket

Indikatoren basert på studieprogram viser mindre geografisk konsentrasjon, men indikatoren basert på studenttall viser det motsatte. Det har vært en større regional spredning av studietilbudene på studiestedene i regionen, men det ser ut til at det har ført til at studentene foretrekker å studere på noen av studiestedene fremfor andre.

Tabell 2 Hovedresultater. Uveide gjennomsnitt i relativ økning.

Fagprofil-indikator (studieprogram)	Fusjonerte institusjoner	+52,5 %
	Øvrige statlige høyskoler og universitet	+4,6 %
Mastergradsprofil-indikator (studieprogram)	Fusjonerte institusjoner	+21,6 %
	Øvrige statlige høyskoler og universitet	+6,7 %
Antall studenter per studieprogram	Fusjonerte institusjoner	+4,6 %
	Øvrige statlige høyskoler og universitet	+0,4 %
Konsentrasjon i region – studieprogram	Fusjonerte institusjoner	- 6,8 %
	Øvrige statlige høyskoler og universitet	+0,2 %
Konsentrasjon i region – studenter	Fusjonerte institusjoner	+5,0 %
	Øvrige statlige høyskoler og universitet	+0,4 %

Vedlegg

I tabellene har vi merket med grønt fagområder hvor andelen er minst fem prosentpoeng høyere enn for alle universiteter og statlige høyskoler, og med grått alle fagområder hvor andelen er minst fem prosentpo-

eng lavere enn for alle universiteter og høyskoler. Er differansen 10 prosentpoeng eller mer har vi i tillegg understreket tallet, og er differansen 15 prosentpoeng eller mer er det dobbelt understreking.

Tabell V1 Studieprogram fordelt på fagområder før og etter fusjon.

	Nord Universitet	Universitetet i Tromsø	HVL	Høgskolen i Innlandet	USN	NTNU
<i>Før fusjon:</i>						
Humanistiske og estetiske fag	11,5	16,0	3,8	11,0	15,6	17,7
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	26,5	15,2	40,8	30,6	25,5	9,2
Samfunnsfag og juridiske fag	9,6	10,3	2,6	9,3	6,8	9,4
Økonomiske og administrative fag	13,8	10,9	5,5	18,5	11,7	5,7
Naturvitenskapelige og tekniske fag	10,4	20,7	14,7	3,9	18,5	39,2
Helse-, sosial- og idrettsfag	20,6	18,8	25,1	21,0	18,0	18,1
Andre fag/uoppgitt	7,6	8,1	7,5	5,7	3,9	3,7
<i>Etter fusjon:</i>						
Humanistiske og estetiske fag	7,7	15,4	4,1	11,3	14,5	14,4
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	34,2	15,4	39,8	24,9	31,0	10,5
Samfunnsfag og juridiske fag	8,9	9,4	2,2	10,5	7,7	8,6
Økonomiske og administrative fag	17,3	7,3	7,2	23,3	12,0	5,8
Naturvitenskapelige og tekniske fag	6,4	20,2	17,2	4,3	17,6	39,1
Helse-, sosial- og idrettsfag	18,5	25,1	24,1	19,8	14,9	17,2
Andre fag	7,0	7,3	5,4	5,8	2,2	4,4

Tabell V2 Antall studenter fordelt på fagområder før og etter fusjon.

	Nord Universitet	Universitetet i Tromsø	HVL	Høgskolen i Innlandet	USN	NTNU
<i>Før fusjon:</i>						
Humanistiske og estetiske fag	6,1	6,1	1,4	4,8	9,6	9,2
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	25,4	13,1	33,1	24,5	23,3	10,7
Samfunnsfag og juridiske fag	7,6	16,0	1,0	11,1	5,2	9,7
Økonomiske og administrative fag	21,4	12,3	10,1	29,5	14,9	7,6
Naturvitenskapelige og tekniske fag	7,3	16,5	18,9	2,1	20,0	43,7
Helse-, sosial- og idrettsfag	25,8	25,1	31,1	22,6	22,2	16,2
Andre fag/uoppgitt	6,4	11,1	4,3	5,5	4,9	8,8
<i>Etter fusjon:</i>						
Humanistiske og estetiske fag	4,2	4,8	1,6	4,5	8,6	8,4
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	27,3	13,5	36,3	23,5	28,2	11,4
Samfunnsfag og juridiske fag	6,1	16,0	1,0	11,5	5,6	9,2
Økonomiske og administrative fag	22,7	14,7	10,5	28,7	14,3	8,4
Naturvitenskapelige og tekniske fag	5,7	14,2	16,5	2,0	19,2	43,6
Helse-, sosial- og idrettsfag	25,9	26,9	31,8	24,0	21,7	16,5
Andre fag	8,2	9,8	2,2	5,7	2,3	2,5

Referanser

- Borlaug, S. B., Tellmann, S. M., Melin, G., Hovdhaugen, E. & Vabø, A. (2018): Er NTNU på rett vei? Følgeevaluering av fusjonen, Delrapport 2. Rapport 2018:31. NIFU. Oslo.
- Elken, M., Daus, S., Gunnes, H., Lyby, L., Frølich, N & Røsdal, T. (2020): En forskningsbasert følgeevaluering av Høgskulen på Vestlandet. Sluttrapport. Rapport 2020:7. NIFU. Oslo.
- Høst, H., Aamodt, P., Hovdhaugen, E. & Lyby, L. (2019): Styrte eller søkerstyrte? En undersøkelse av hvordan universiteter og høyskoler dimensjonerer sine studietilbud. Rapport 2019:15. NIFU. Oslo.
- Lang, D. W. (2003): The Future of Merger. What Do We Want Mergers To Do: Efficiency or Diversity? The Canadian Journal of Higher Education Volume XXXIII, No. 3, 2003.
- Lepori, B., Seeber, M. & Huisman, J. (2014): Convergence and Differentiation Processes in Swiss Higher Education: An Empirical Analysis. Studies in Higher Education December 2013.
- Meld. St. 18 (2014–2015): Konsentrasjon for kvalitet–Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementet. Oslo.
- Rossi, F. (2009): Increased Competition and Diversity in Higher Education: An Empirical Analysis of the Italian University System. Higher Education Policy, 22(4).
- Røsdal, T. & Næss, T. (2020): Mange studieprogram ved fusjonnerte læresteder opplever økt søkning. Innsikt, 2020–3. NIFU. Oslo.
- Skjelbred, S. E., Elken, M. (2019): Fusjon skaper usikkerhet i nåtiden, men positive forventninger til fremtiden. Innsikt 2019-2. NIFU. Oslo.
- Vabø, A., Melin, G., Aanstad, S., Borlaug S. B. & Dalseng, C. F. (2016): Utviklingen av det nye NTNU. Rom for alle og rom for fornying? En underveisevaluering av fusjonen. Rapport 2016:22. NIFU. Oslo.
- Widiputra, F., DE Witte, K., Groot, W. and Maassen van den Brink, H. (2017): Measuring Diversity in Higher Education Institutions: A Review of Litterature and Empirical Approaches. IAFOR Journal of Education Volume 5 – Issue 1 – Spring 2017.
- Worthingto, A. C. & Higgs, H. (2011): Economies of scale and scope in Australian higher education. Higher Education (2011) 61.

NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no